מב.

קמו א מיי פי״א מהלי א מייי פי ט מלוה הלי ה סמג עשין ש"ע ח"מ סיי קטו נולה הכיים פנוג לד טוש"ע ח"מ סיי סעיף א: קבוז ב מיי פי"ב

ב מיי׳ פי״ב מהלי טוען הלי ז סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סיי קמד סעיף ג: קיז ג ד מיי שם הלי ח

קיז ג ד מייי שם הלי ח טוש"ע שם סעיף ד: קיח ה מייי פי"ג שם הלי ל סמג שם טוש"ע

קב ז מיי׳ שם טוש״ע שם ובסעיף כה: הבא ח מיי׳ שם טוש״ע

קבה זו נויי שם טוטייע סעיף א [וכט]: קבב ט מיי שם הל"א [והל"ח] טוט"ע שם

סעיף ט: קבג י מיי׳ שם טוש״ע שם קבג י מייי שם טושייע שם סעיף ג וסעיף ו: קבד כ מייי פ"ג מהלי זכיה הלי א ופ"א מהלי מכירה הלי ח סמג

עשין פב פד טוש"ע ח"מ ס" קצב סעיף א וס" רמא סעיף א: סעיף א: קבה ל מי" פ"ב מהלי שכנים הלי יא ועי

בהשגות ובמ"מ ובטור ח"מ סי׳ קעג בשם תשובת הרח״ש ופ״ח מהל׳ מכירה סמג סיי קעג בטם משוכת היח"ם ופ"א מהל' מכירה סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סיי קצב שם וסיי קנו סעיף ב: קבו מ מייי פ"ב מהל' זכיה קבו מ מייי פ"ב מהל' זכיה הלי א ב ג ופ"א מהלי

סל מ כ ג זפ מ מסל מכירה סמג עשין פב טוש"ע סי קצב שם וסי ערה סעיף יב:

רבינו גרשום (המשך)

הוא חייב ממון אם לאו ולהכי אין גובה המלוה אלא מנכסיז בני חוריז. אבל גבי . מוכר שאני דמאן דזבין מוכר שאני דמאן דובין שקונין קרקע בפרהסיא זבין כי היכי דניפוק ליה קלא דאינש אמיד הוא הואיל וובין מקרקעי והואיל וכן היה לו ללוקח אחר לבדוק . אם מכר לראשון באחריות שעליו לפצותו אם לא. וואיל ולא בדק ג) ולא קנה השני לפיכך גובה לוקח השני לפיכך גובה לוקח
ראשון מנכסין משועבדין
אפי' אם לקח בערים בלא
שטר: אכלה האב. לקרקע
שנה ומת ואכלה בנו אחריו
שתים שנה וכו' הרי זו
חזקה. דמצטרפות לג' חזקה. דמצטרפות לג' שנים: והבן אכלה שנה. ומכרה ללוקח ואכלה הלוקח שנה: למימרא דלוקח אית ליה קלא. שקונה הוא שדה פלוני והוה ליה למערער למחות בישות למומר או בישות בשעת לקיחה או בשעת מיתת האב והואיל ולא האב שהיתה הקרקע שלו ואב שהיחה הקו קני שלד ובפני הלוקח שלקחה מן הבן שנה הרי אלו מצטרפין והרי חזקה ואין יכול הלוקח שוב לערער ולומר לו כשם שיש לי עדים שלקחתיה מן . הבן כך יש עליך להראות שטרך שקניתה מאביו מפני שיכול להשיב לו המחזיק שיכול לחשיב לד המחזיק עד ג' שנים נזהרתי בשמירת שטרי מכאן ואילך לא נזהרתי. ואם איתא דהלוקח קלא אית ליה יכול לומר לו הלוקח הואיל ששמעת שמכרו לי הבן אין לך מחאה גדולה מזו והיה לך לשמור שטרך אלא ש״מ מדקתני הרי זו חזקה מכלל דלית ליה ללוקח קלא דאם איתא דקלא אית ליה אין לך מחאה גדולה מזו ואין זו חזקה מיבעי ליה: אמר רב

דלוקח קלא אית ליה והכא

מלוה על פה אינו גובה לא מן היורשין ולא מן הלקוחות. (מ אינטריך אלא משום יורשין דלקוחות תנינא בהדיא וקסבר שעבודה לאו דאורייתה מומלוה בשטר שהוא גובה היינו שלא תנעול

שייך לחלק בין מלוה על פה למלוה בשטר ב מ"מ כל היכא דגבי לקוחות חיישינו משום נעילת דלת כמו מלוה בשטר או מלוה הכתובה בתורה ג למ"ד (קדושין כט:) ככתובה בשטר דמי או כשעמד בדין או עשה עבדו אפותיקי גבי נמי מיתמי אבל מלוה על פה כיון דלה חשש לעשות שטר לגבות מלקוחות כי לא גבי נמי מיתמי ליכא נעילת דלת והא דאמרי׳ בפ״ק דבבא קמא (דף יא:) גבי ^(ד) הלכה גובין מן העבדים אמר רב נחמן לעולה אמר ר"ה אפילו מיתמי לה מיניה מיניה ואפילו מגלימא דעל כתפיה שם מפורש: בפני האב שנה בו'. והא דאמרינן נפרק שני לכתובות (דף יו: ושם ד"ה ואחת) אמר רב הונא אין מחזיקין בנכסי קטן ואפילו הגדיל לא כמו שיש מפרש שם דיתום אפילו גדול במילי דאבוה קטן הוא ואין מועלת חזקה לגביה אפילו שהיה גדול כשמת אביו דהא הכא אמר בהדיא דהוי חזקה כשאכל בפני הבן והאב שני חזקה אלא דוקא שהיה קטן כשמת אביו אינה חזקה אע"פ שאחרי כן הגדיל. דר": רא" סדקא דעתך

> בשטר כדאמרינן לעיל אלא דעדיפא מיניה קא משניה: 336

לוקח אית ליה קלא אין לך מחאה גרולה

מזו. אור"י דהוי מלי לשנויי כאן בשטר

כאן בלא שטר דאין מלטרפין אלא

דלת בפני לוין ומכר נמי משום תקנת השוק ואע"ג דביורשין לא

אינהו אפסידו אנפשייהו ומי אמר רב הכי והתנן יהמלוה את חבירו בשמר גובה מנכסים משועבדים ע"י עדים גובה מנכסים בני חורין וכי תימא יורב תנא הוא ופליג והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו ימלוה על פה אינו גובה לא מן היורשים ולא מן הלקוחות מלוה אזביני קא רמית מלוה כי קא יזיף בצגעא קא יזיף כי היכי דלא ליתזלו נכסיה עליה "זביני מאן דזבין ארעא בפרהסיא זבין כי היכי דליפוק לה קלא ת"ר יאכלה האב שנה והבן שתים האב שתים והבן שנה האב שנה והבן שנה והלוקח שנה הרי זו חזקה למימרא דלוקח אית ליה קלא ורמינהי יאכלה בפני האב שנה ובפני הבן שתים בפני האב שתים ובפני הבן שנה בפני האב שנה ובפני הבן שנה ובפני לוקח שנה הרי זו חזקה ואי סלקא דעתך לוקח אית ליה קלא אין לך מחאה גדולה מזו אמר רב פפא יכי תניא ההיא במוכר שדותיו סתם: מתני האומנין יוהשותפין יוהאריםין יוהאפוטרופין אין להם חזקה "לא לאיש חזקה בנכםי אשתו ולא לאשה חזקה בנכםי בעלה ולא לאב בנכסי הבן ולא לבן בנכסי האב במה דברים אמורים במחזיק יאבל בנותן מתנה לוהאחין שחלקו מהמחזיק בנכםי הגר מנעל וגדר ופרץ כל שהוא הרי זו חזקה:

זה כבר קרקע באחריות: אכלה האב שנה. ומת ואכלה בנו אחריו שתים ולא מיחה המערער: הרי זו חוקה. שמלטרפין לשלש שנים דיורש כרעיה דאבוה הוא ולא מלי מערער למטען משום דלא אחזיק כל אחד שלש שנים לא מחיתי שהרי הכל יודעים שדרך הבן לירש את האב: ולוקח שנה. שמכרה לו הבן בשטר: למימרא דלוקח. מיורש אית ליה קלא: ורמינהי כו'. ולרב לא פריך דרב בלוקח מלוקח מיירי הלכך אלימא ליה טפי למיפרך ממאי דדמי ליה: אים ליה קלא. והיה לו למערער למחות ומשום דלא מיחה הריא חזקה: אכלה. המחזיק: בפני האב. שהיתה שלו שנה שאומר שלקחה מן האב: ובפני הבן. לאחר מות האב: ובפני הלוקח. שלקחה מן ההב: ובי המחזיק בפני האב. שהיתה שלו שנה שאומר שלקחה מן הבן ויש לו שער: הרי זו חזקה. ולא מצי מפיק ליה לוקח דבן מידיה דמחזיק משום דקטעין מחזיק שער היה לי מן האב ונזהרמי בו בשמירתו שלש שנים ועכשיו אבד הימני שלא חששתי לשמרו אחר שהחזקתי שלש שנים בלא מחאה שלא ידעתי מלקיחתך ונזהרמי בו בשמירתו שלש שנים ועכשיו אבד הימני שלא חששתי לשמרו אחר שהחזקתי שלש שנים בלא מחאה שלא ידעתי מלקיחתך מן הבן לסוף שתי שנים דלוקח מבן לית ליה קלא ולא הויא מחאה: אין לך מחאה גדולה מזו. שמכרה הבן לסוף שתי שנים ללוקח זה והיה למחזיק להזהר בשטרו כל הימים עד דמרע ליה לשטרא דהאי לוקח אבל בשלש שנים אחר השטר אין די ומפקינן מידא דמחזיק אם לא נזהר בשטרו כדאמרינן בפירקין לעיל (דף לא.) אבל שית אין לך מחאה גדולה מזו: אמר רב פפא. לעולם אימא לך דלוקח מם לה להים בשפרו ביתותיק בפילון לשינ (דף לה) מוכל שיש לדן כן מחום גדונים מוח. יותר לב פפהו לשוכם היותו כן לחקום אית ליה קלא והכוא אמאי לא חשבי מחאה לקיחת הלוקח מן הבן משום דמכר לו הבן כל שדוחיו מתם אותן שהיו של אביו וטוען הלוקח שגם זה השדה קניתי בכלל קרקעות כולן דאמרינן ליה כל שדוחיו מכר לו דפירוש גם זו עמהן ולאו מילחא היא דסתם בטלה חזקתו של מחזיק דאין לן מחאה גדולה מזו. ויש מפרשים במוכר כל שדוחיו ומכר לו בפירוש גם זו עמהן ולאו מילחא היא דסתם ששמע שלא פירוב מדוברי האחמין. בעלי אומנות שמולינין להם בביחם לתקן כלים כגון לבעין או כובקין או חייםין או חורקי בגדים שטוענין לקוח הוא בידי: (ב) אין להם חוקה. ולא בחוקת שלש שנים מיירי דסתם אומן לא שייך אלא במטלטלין וחוקת שלש שנים לא נאמרה אלא במקרקעי אבל במטלטלי מי שהוא מוחזק בשל חבירו אפילו שעה אחת שאנו רואים שיוצאים מתחת ידו אע״פ שיש לחבירו עדים שהיה שלו נאמן זה המוחזק לומר לקוח הוא בידי דסתם לוקח מטלטלין מחבירו בלא עדים הוא קונה ובלא שטר חוץ מדברים העשויין להשאיל ולהשכיר ואמר לקוחין הן בידי דאינו נאמן כדקי"ל במסכת שבועות (דף מו:) וה"יג גבי אומנין אפילו דבר שאינו עשוי להשאיל ולהשכיר ועשוי לשלחו לאומן כדי לתקנו אין לו חזקה לטעון לקוח בידי מאחר שיש עדים לאידך שהיה שלו וטוען שלחתיו לך לתקנו: שוחפין. שלקחו קרקע בשותפות והחזיק אחד בחלק חבירו ואכל כל הפירות שלש שנים אינה חזקה שכן דרך שותפין לאכול זה פירות שלש שנים או ארבע שנים ואח"כ יאכל זה כמו כן. ובסדר משנת רבינו גרשום הכי גרסי׳ השותפין והאפוטרופין והאריסין אבל אומנין לא קחני והכי הוה מסקנא בגמרא (פ״ב) ש דכולי עלמא יש שותף שאין לו חזקה וכיון דשותף אין לו חזקה כל שכן אומן כדמפרש בגמ׳ (פ״ב): **והאריסין.** שיורדין למקן הקרקע למחצה לשליש ולרביע אם טוען שני חזקה החזקתי בקרקע ואכלתי הפירות^ה אינה חזקה שיכול לומר המערער לאריסות הורדתיו ודמי הפירות היה משלם לי או זקפתים עליו במלוה אי נמי מנהג אריסים לעבוד קרקע עשר שנים וחמש שנים אוכלין הבעלים כל הפירות של כל השדה ואחר כך אוכלין אריסים חמש שנים כנגדן: לא לאיש. שאוכל פירות נכסי מלוג של אשתו חזקה בנכסי אשתו דאורחיה דבעל למיכל פירי ואם יגרשנה תטול נכסי מלוג שלה. ובגמרא [מט.] פריך פשיטא: בנכסי בעלה. אם אכלה פירות של שדה בעלה ג' שנים אינה יכולה לטעון לקוח הוא בידי דכיון דמזונות אשה על בעלה שביק 'לה למיכל פירי. ובגמ' [יא.] פריך פשיטא: ולא לאב בנכסי הבן ולא לבן **כו'**. דומים דאפוטרופין נינהו זה בנכסיו של זה: בד"א. כל החזקות הללו דאינו חזקה וגם יש מהן דהויין חזקה ולריך ג' שנים: במחזיק. כדמפרש בגמ׳ [נב:] בחזקה שיש עמה טענה ומחלוקת שחבירו מערער עליו: **אבל בנוסן מסנה**. בפנינו ומודה^{ט)} לו שילך ויחזיק בה וקי״ל (קדושין כי.) דקרקע נקנים בכסף בשטר ובחזקה ובההיא חזקה שהיא במקום קנין לקנום קרקע כיון דנעל וגדר כו' הויא חזקה לקנות: שחלקו. ורוצה כל אחד לזכות בשלו שלא יוכלו לחזור זה בזה: בנכסי הגר. שאין לו יורשין וכל הקודם להחזיק בנכסיו זכה: נעל. עשה דלח: וגדר.

או גדר חומה: ופרץ. פירצה כדי שיכנס בה: כל שהוא. בגמ' [נג.] מפרש: הרי זו חוקה. לבלמי חזור זה בזה כיון דברשות חבירו החזיק: אמאי הויא חזקה כי לית ליה שטרא משום דהבן מכר ללוקח שדותיו סתם ומכר לו זה עמהן והואיל ולא מכר לזה בפני עצמו יכול לומר המחזיק ללוקח אני הייתי סבור ששדותיו אחרות היה מוכר לך ולא זו שהוחזקתי בה לכך לא חששתי לשמור שטרי יותר מג' שנים משעה שקניתיה הלכך הויא חזקה אבל בעלמא לוקח אית ליה קלא: **פיסקא** 3: האומנין. בעלי אומנות שמתקנין כלים או צבעין או כובסין שמתקנין בגדים בשכירות אע"פ שהחזיקו ג' שנים באותן החפצים אינה חזקה משום דמצי המערער יוה קאש זי הוה להו לאסוקי אדעתייהו מקמי דליזבון והיי להו לפשפושי ולבדוק אי משעבדי הני קרקעי לאחר או לא הואיל ולא פשפשו בדבר גובה מנכסין משועבדים אבל ג' לקוחות לאחר שמכרו בעדים לא מצטרפי משום הואיל דלית להו קלא מאי הוה ליה למערער לאסוקי על דעתיה דלימחי: ומי אמר רב הכי. דהמוכר שדהו בעדים גובה מנכסים משועבדין כלומר דעדים אית להו קלא: והתנן ע״י עדים גובה מנכסים בני חורין. אלמא עדים לית להו קלא וקשיא מהני אדרב: וכי תימא דרב תנא הוא. דספרא רב שנאו: ופליג. אמתני": מלוה על פה. הויין בעדים ולא בשטר: אינו גובה לא מן היורשין ולא מן הלקוחור. דלית להו קלא: מלוה עביד אינש דיזיף בצנעא כי היכי דלא ליזלזלו נכסיה. דאי הוו ידעי אינשי דהוא חייב ממון כשירצה למכור קרקע מפני חובותיו יהיו מזלזלין בנכסיו ולא יקנו ביוקר לפי שידוע שדוחקין אותו בעלי חובין ומש"ה יזיף בצנעא ומאי הוה להו ללקוחות לאסוקי אדעתייהו אם לומר לתקנו נתתיו לך: והשותפין, אם החזיק אחד בחלק חבירו ג' שנים אינה חזקה דאיכא למימר כך התנו ביניהן שתהא ברשות זה ה' שנים וכן ברשות של אחר: והאריטן. שיוררין לתקן למחצה לשליש ולרביע אם טוען שני חזקה החזקתי בקרקע אינה. זה ה' שנים וכן ברשות של אחר: והאריטן. שיוררין לתקן למחצה לשליש ולרביע אם טוען שני חזקה החזקתי בקרקע אינה. חזקה שיכול לומר לו המערער לאריטות הורדתיך וכן האפוטרופין של יתומין:

אינהו אפסידו אנפשייהו. דשדו זוזייהו בכדי שהיה להם לחקור יפה אם מכר שום קרקע באחריות ולא עשו לפיכך הפסידו אבל גבי שלש לקוחות אין להפסיד המערער דכיון דליכא שטר במכירות הללו ולא יצא הקול ממילא לא היה לו לחקור דמימר אמר לפי שיראים להחזיק

בקרקע שלי לא אכלוה כל אחד שלש שנים: ומי אמר רב הכי. דמכירת קרקע באחריות בעדים בלא שטר גובה הלוקח כשיטרפוה ממנו מנכסים משועבדים: נשטר. דסתם שטר לאחריות נכתב ואפילו לא נכתב קי"לם אחריות טעות סופר הוא וכמי שנכתב דמי: מנכסים משועבדים. מלקוחות וכגון שלא שבקו ליה ללוה בני חורין לגבות המלוה מהם: ע"י עדים. כלומר בלא שטר: מנכסים בני חורין. וכגון שמודה שלא פרעו דהא קי"לי המלוה חבירו בעדים אין לריך לפרעו בעדים. אבל ממשועבדין לא יגבה דעדים בלא שטר לית להו קלא ולא אמרינן לקוחות אפסידו אנפשייהו וקשיא לרב: מלוה על פה. היינו מלוה את חבירו בעדים: אינו גובה לא מן היורשין כו'. טעמא מפרש בשילהי מכילחין [קעה:] שיעבודא לאו דאורייתא ומיהו לא קי"ל הכי אלא כדמפרש התסי הלכתא גובה מו היורשין ולא מן הלקוחות: יויף איניש בלנעה. ומבקש שלה לפרסם הדבר כדי שאם יבא למכור קרקע לא יבינו העולם שהוא דחוק לפרוע מעות ולא יקחו ממנו ביוקר הלכך מאי הוה להו ללקוחות למיעבד: מאן דובין בפרהסיא קובין. כדי שיקפצו עליה לוקחין והלכך אפסידו לקוחות אנפשייהו שאם חקרו יפה היו שומעין מבני אדם שמכר מוכר

ל) לקמן קמו ודף קעה, (5 [עירובין כ: כתובות ח. גיטין לח: סנהדרין פג: חולין קכב: , ג) קדושין יג: [ב"ק קד: לקמן קמו, קעה.: ערכין עה: לקמן קמו, קעה.: ערכין ו: ז. ל. בכורות ניי..... ד) [גיטין עו: ועי' מוס' לקמן בייברייב ייולו פ) [ב"מ טו:], ו: ז. כ. בכורות מח:_{],} ד) [גיטין עז: ועיי מוסי נקמן נכ: ד"ה נעלן, ה) [ב"מ טו:], 1) [כמובות ית.], 1) [לקמן קעו.], ה) [כל הפירות רש"ש], ט) וואומר רש"שן,

הגהות הב"ח

(A) רשב"ם ד"ה אמר רב פפא וכו' מכר זו השדה: לפנו זכן מנכני זר "אל עם ב"ה האומנין הד"א עם ד"ה אין להם וכר והכא גבי אומנין וכר כדי לתקנו גמי אין לו חוקה לטעון לקוח הוא בידי: (ג) ד"ה שותפין וכו׳ דלכולי עלמא: (ד) דיכורי ענתנו. מ) יוום ד״ה מלוה וכו' גבי אמר עולא אמר ר' אלעזר הלכה גובין מן העבדים:

מוסף רש"י

. המלוה את חבירו בשטר. אפילו לא נכתנ צו אחריות, גובה מנכסים משועבדים. אם אין ללוה נכסים בני חורין גובה משועבדים. חם חין נכוה נכסים בני חורין גובה מלוה מן הלקוחות, דאמר בשנים אחזין (צ"מ יד.) לרבנן אחריות שלא נכתב לרבנן מחלריות שלח נכתב בשטר טעות סופר הוא וכמי שנכתב בו דמי, דלא שדי אינש זוחי בכדי ולכך מכויון המלוה שיכתוב בשטר אחריות אלא ששכח הסופר ויעשה, וסתם שטר קלא אית ליה ולקומות הוא דאפסידו לפפטייהו שלקחו קרקע מן הלוה ולא הניחו לו בני חורין כדי לגבות מהן מלוה אם חובו (לקמו קנו.). מלוה על פה אינו גובה לא מן היורשים. דשיעבודה לאו דאורייתא, וכל שכן מן הלקוחות, אבל מלוה בשטר הוא עלמו שיעבדו, דכתב ליה כל נכסיי דאית לי אחראין לשטרת דנן (קדושין יגי). נשטרת דנן (קדושין יגי). נעל. דלם, וגדר. פרלה, ופרץ. גדר כל שסות, הרי זו חזקה. למנות זר חזקה. לקנות, שאין המוכר יכול לחזור בו (גיטין

מוסף תוספות

א. [דאל"כ] גבי יורשים ה. [דאל"כ] גבי יורשים כי ליכא קלא מאי הוה וכו' וקושיית [הגמ' הוא] אי איתא דסבר רב דעדים אית להו קלא, כי היכי דתקון רבנן במלוה בשטר דגובה . מנכסים משועבדים. הכי מנכסים משועבדים, הכי
הוה להו להקוני במלוה
על פה. כ"ז,
[ד]בשלמא בלקוחות
איכא לפלוגי בין ע"פ
לבשנת וכר, [ד]במלוה
ע"פ לא גבי משום דליכא
קלא. מומ' נ"ק לל'. ג. פ"י
עיון ארבי משום דליכא
ניגן קרבנות ופדיון הבן
ניגן קרבנות ופדיון הבן
ינין ד. האיל תחלתו ד. הואיל ותחלתו כשהוא קטן ראהו מוחזק כשהוא ידע כשהגדיל שהיתה של אביו עד ששומע מפי אחרים. לש" כתובות יו: ד"ה וכדרב הוגא. ה. עיין נר״ן מה דמתרץ.

רבינו גרשום

אית להו קלא שמפרסמין שקבל אחריות לזה ולא שקב? אוודרונ לוודרונא איבעיא להו לזבוני מיניה. וקשיא דרב אדרב. ומשני גובה מנכסים דעדים אית להו קלא ל) הוה להו